

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 402/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti I. s. r. o., Česká republika, zastúpenej Advokátskou kanceláriou A., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. E. A., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 3 K 14/2011-123 zo 4. januára 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti I. s. r. o., o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti I. s. r. o., Česká republika (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou A., s. r. o., B., konajúcou

prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. E. A., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 K 14/2011-123 zo 4. januára 2012 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je veriteľkou úpadkyne – obchodnej spoločnosti G., s. r. o. (ďalej len „úpadkyňa“), na majetok ktorej okresný súd uznesením č. k. 3 K 14/2011-35 zo 16. júna 2011 vyhlásil konkurz a zároveň za jeho správcu ustanovil Ing. Š. T. (ďalej len „pôvodný správca“). Pôvodný správca oznámením uverejneným v Obchodnom vestníku 8. júla 2011 zvolal prvú schôdzu veriteľov, ktorá sa mala uskutočniť 9. septembra 2011 o 10.30 h v jeho sídle.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Navrhovateľ (sťažovateľka, pozn.) sa na miesto konania schôdze dostavil ešte pred jej začiatkom a svoju účasť potvrdil podpisom na Prezenčnej listine veriteľov prítomných na prvej schôdzi veriteľov Úpadcu. V čase kedy sa mala schôdza začať bol okrem Navrhovateľa na schôdzi prítomný ešte jeden veriteľ a to veriteľ S., zastúpený povereným zamestnancom. V tomto čase (t. j. o 10:30 hod.) upovedomil Správca prítomných veriteľov, že začiatok schôdze posúva z dôvodu, že sa mu telefonicky ohlásil ďalší veriteľ, resp. jeho zástupca, s tým, že na schôdzu mešká a žiada Správcu, aby začiatok schôdze odložil, kým sa na schôdzu nedostaví. Navrhovateľ s postupom navrhnutým správcom nesúhlasil a vyzval správcu, aby začal prvú schôdzu veriteľov Úpadcu v zákonom stanovenej dobe, t. j. v dobe, na ktorú bola zvolaná, teda presne o 10:30 hod. Toto Správca odmietol s tým, že keďže mu neprítomný veriteľ telefonicky oznámil, že už je na ceste, počká so začatím schôdze do okamihu, keď sa veriteľ dostaví, aby mu neodoprel účasť na prvej schôdzi veriteľov Úpadcu a tým ho neukrátil na jeho právach. Navrhovateľ na to opätovne vyzval Správcu, aby na predmetného veriteľa nečakal a aby schôdzu bezodkladne začal, pretože inak bude schôdza nezákonná, keďže sa nezačne a teda ani neuskutoční v zákonom stanovenom termíne, t. j. v termíne na ktorý bola zákonným spôsobom zvolaná v zmysle § 34 ods. 1 ZKR, v spojení s §

34 ods. 4 ZKR. Navrhovateľ ďalej upozornil Správca, že nemôže takto riešiť situáciu, kedy sa niektorý z veriteľov nedostaví na schôdzu včas, napriek tomu, že čas začatia schôdze mu je riadne známy a že dodržanie času začiatku schôdze je právne relevantnou skutočnosťou, nakoľko čas schôdze veriteľov je jednou z obligatórnych náležitostí oznámenia o zvolaní schôdze veriteľov, ktoré spolu s inými náležitosťami vyžaduje ustanovenie § 34 ods. 4 ZKR. Čas konania schôdze veriteľov nie je v predmetnom ustanovení ZKR uvedený len tak bez významu, keďže každý konkurzný veriteľ sa môže rozhodnúť či bude svoje práva, ktoré mu v konkurznom konaní priznáva zákon aj uplatňovať prostredníctvom svojej účasti na schôdzi veriteľov a hlasovania o jednotlivých bodoch jej programu alebo nie. Aj hlasovacie kvóra o jednotlivých obligatórnych bodoch programu prvej schôdze veriteľov (výmena správcu a voľba prvých Členov veriteľského výboru) sa počítajú podľa hlasov prítomných veriteľov (a nie všetkých konkurzných veriteľov úpadcu), preto je účasť resp. neúčasť ktoréhokoľvek konkurzného veriteľa na prvej schôdzi veriteľov veľmi relevantná.

... Správca zotrval na svojom postupe a začiatok schôdze odložil až do príchodu spomínaného veriteľa, pričom tento veriteľ neskorí príchod nezdôvodnil žiadnym relevantným dôvodom, resp. vis major. Zhruba 20 minút po tom, ako mala byť schôdza otvorená a začatá, sa do miesta konania schôdze dostavil Ing. T. F., bytom P. (ďalej len „Ing. T. F.“), ktorý je veriteľom Úpadcu (s prihlásenou a zistenou pohľadávkou) a ktorý bol zároveň splnomocnený ďalšími veriteľmi Úpadcu a to konkrétne veriteľmi G., s. r. o., so sídlom B. (ďalej len „G., s. r. o.“), T. a. s, so sídlom P. (ďalej len „T. a. s.“), JUDr. I. Č., bytom B. (ďalej len „JUDr. I. Č.“) a G., s. r. o., so sídlom P. (ďalej len „G., s. r. o.“), k tomu, aby týchto veriteľov na prvej schôdzi veriteľov Úpadcu zastupoval. Ing. T. F. je zároveň konateľom Úpadcu (o čom sa navrhovateľ dozvedel až po končení schôdze). Po príchode Ing. F. otvoril Správca prvú schôdzu veriteľov Úpadcu až o 10:55 hod., namiesto v obchodnom vestníku stanovenom a určenom termíne 10:30 hod. Na schôdzi boli prijaté tri uznesenia, (i) Uznesením č. 1 zobrali prítomní veritelia na vedomie prednesenú správu o činnosti Správcu a stave majetku Úpadcu, (ii) uznesením č. 2 sa rozhodlo o výmene Správcu, keď za nového správcu Úpadcu bol zvolený JUDr. M. G.... a (iii) uznesením č. 3 bol zvolený päťčlenný veriteľský výbor v nasledovnom zložení: 1. G. s. r. o., 2. T. a. s., 3. JUDr. I. Č., 4. Ing. T. F. a 5. G., s. r. o. Na záver schôdze Navrhovateľ vzniesol a uplatnil do zápisnice zo schôdze odôvodnené námietky, v ktorých namietal nezákonnosť uznesení schôdze o ktorých

hlasovali veritelia prítomný na schôdzi a teda nezákonnosť Uznesenia prvej schôdze veriteľov Úpadcu č. 2 a Uznesenia prvej schôdze veriteľov Úpadcu č. 3.

Na Prvej schôdzi veriteľov Úpadcu uplatnil Navrhovateľ námietku rozporu prijatého uznesenia č. 2 a č. 3 zo zákonom, na základe ktorej následne podal na Okresný súd Prešov písomný návrh, aby súd námietkou napadnuté uznesenia prvej schôdze veriteľov zrušil.

Dňa 21. 09. 2011 vydal Okresný súd v Prešove Uznesenie, č. k. 3 K/14/2011-90, ktorým námietkou napadnuté uznesenia č. 2 a 3 Prvej schôdze veriteľov zrušil.

Dňa 30. 11. 2011 vydal Okresný súd v Prešove Uznesenie sp. zn. 3 K/14/2011-102, ktorým zvolal ďalšiu schôzdu veriteľov Úpadcu na 23. 12. 2011 o 10:00 hod., s miestom konania: Okresný súd Prešov, miestnosť č. 29a s nasledovným programom: 1. Otvorenie, 2. Voľba členov veriteľského výboru, 3. Hlasovanie o výmene správcu, 4. Záver (ďalej tiež ako „druhá schôdza veriteľov“). Dňa 23. 12. 2011 sa na Okresnom súde v Prešove uskutočnila súdom zvolaná Druhá schôdza veriteľov Úpadcu. Uznesením č. 2 Druhej schôdze veriteľov bolo rozhodnuté o výmene Správcu, keď bola schválená výmena doterajšieho správcu Úpadcu, Ing. Š. T., správcu zapísaného v zozname správcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky... (ďalej tiež ako „Doterajší správca“) a za nového správcu Úpadcu bol zvolený JUDr. M. G... (ďalej tiež ako „nový správca“). Na záver Druhej schôdze veriteľov Navrhovateľ vzniesol a uplatnil do zápisnice z Druhej schôdze veriteľov odôvodnenú námietku, ktorou namietal nezákonnosť predmetného Uznesenia č. 2 Druhej schôdze veriteľov, ktorým bolo rozhodnuté o výmene správcu.

Podľa právneho názoru sťažovateľa zamietnutím návrhu na zrušenie uznesenia č. 2 prijatého na druhej schôdzi veriteľov v spojení so zvolaním druhej schôdze veriteľov porušovateľom, došlo k celkom zjavnému a právne nezdôvodniteľnému postupu porušovateľa, ktorý svojím konaním prekročil rozsah svojej právomoci danej mu ústavou (čl. 2 ods. 2 Ústavy) a zákonom (ZoKR). Predovšetkým ZoKR dostatočne určitým a interpretačne zrozumiteľným spôsobom stanovuje, kedy je konkurzný súd oprávnený a povinný zvolať schôzdu veriteľov. Súd je oprávnený a povinný zvolať schôzdu veriteľov len v dvoch zákonom vymedzených prípadoch...

V predmetnom konaní k splneniu... zákonných podmienok na hlasovanie o výmene správcu na ďalšej schôdzi veriteľov podľa § 36 ods. 1 ZoKR nedošlo.

Tým, že porušovateľ v rozpore so ZoKR umožnil opätovne hlasovať o výmene správcu bez toho, aby na to boli splnené zákonné podmienky (odhliadnuc od skutočnosti, že porušovateľ nemal právomoc ani len zvolať ďalšiu (druhú) schôdzu veriteľov), porušil tým základné právo sťažovateľa ako účastníka konania na súdnu ochranu/spravodlivý súdny proces.

Nesprávna interpretácia (a tým aj následná aplikácia) na skutkový stav aplikovateľných právnych noriem ZoKR vyplýva z celkom nesprávneho výkladu účinkov zrušenia uznesení prijatých na schôdzi veriteľov súdom postupom podľa § 35 ods. 8 ZoKR.

Podľa právneho názoru sťažovateľa, účinky zrušenia uznesenia schôdze veriteľov súdom nastupujú okamihom právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia. Účinky neplatnosti uznesenia schôdze veriteľov ale nastávajú ex tunc, t. j. od okamihu jeho prijatia na schôdzi veriteľov.

Ak v medziobdobí (od prijatia uznesenia po jeho zrušenie) došlo k vzniku práv alebo povinností z takto neplatne prijatého uznesenia, jeho zrušením tieto práva a povinnosti spätne zanikajú (t. j. rovnako ex tunc). Právne významným by mohlo byť skúmanie právneho postavenia osôb, ktoré nadobudli práva na základe takéhoto uznesenia bona fidei, avšak tieto úvahy presahujú rozsah a obsah predloženej sťažnosti.

A preto, ak súd zrušil uznesenie prvej schôdze veriteľov o výmene správcu pre jeho rozpor so zákonom, účinky výmeny správcu nenastali a v konkurznom konaní je potrebné pokračovať so status quo, aký bol pred prijatím zrušeného rozhodnutia, t. j. ako keby k prijatiu uznesenia o výmene správcu vôbec nedošlo. Je nesprávny a ústavno-právne neudržateľný právny názor, že ak súd zruší nezákonné uznesenie schôdze veriteľov je povinnosťou správcu opätovne zvolať schôdzu veriteľov a opätovne umožniť veriteľom hlasovať.

Sťažovateľ zastáva názor, že gramatickým, logickým a systematickým výkladom vyššie citovaných ustanovení ZoKR je potrebné dôjsť k záveru, že neexistuje žiaden zákonný dôvod, aby sa opätovne zvolala schôdza veriteľov a opätovne rozhodovala o predmete, o ktorom bolo pôvodne prijaté uznesenie, ktoré však bolo pre rozpor so zákonom zrušené. Sťažovateľ je presvedčený, že skutkové a právne závery prijaté porušovateľom vo svojom Rozhodnutí sú spôsobilé byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu, keďže

porušovateľom uskutočnená interpretácia a následná aplikácia ustanovení ZoKR, ktorej výsledkom bolo

- zvolanie ďalšej (druhej) schôdze veriteľov priamo súdom, hoci na to nebol žiaden zákonný dôvod a

- umožnenie opätovne hlasovať o výmene správcu, hoci na to nebol žiaden zákonný dôvod, bola celkom zjavne neodôvodnená a arbitrárna, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľná a neudržateľná, pričom zároveň mala za následok porušenie základných práv sťažovateľa tak, ako sú opísané v tejto sťažnosti (porov. I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).»

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Prešov v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 3 K 14/2011 svojím uznesením č. k. 3 K 14/2011-123 zo dňa 04. 01. 2012 porušil právo Sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy (právo na súdnu ochranu) v spojení právom sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru (právo na spravodlivý proces)

Okresný súd Prešov v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 3 K 14/2011 svojím uznesením č. k. 3 K 14/2011-123 zo dňa 04. 01. 2012 porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy (princíp právnej istoty).

Ústavný súd uznesenie Okresného súdu Prešov č. k. 3 K 14/2011-123 zo dňa 04. 01. 2012 zrušuje.

Ústavný súd odkladá vykonateľnosť uznesenia č. k. 3 K 14/2011-123 zo dňa 04.01.2012 do právoplatného skončenia konania o sťažnosti sťažovateľa.

Okresný súd Prešov je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania k rukám právneho zástupcu sťažovateľa do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Sťažovateľka zároveň v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu s odôvodnením, že „... novému - domnelému -

správcovi pri správe a speňažovaní majetku podliehajúceho konkurzu ZoKR priznáva množstvo oprávnení, ktorých výkon bezprostredne zasahuje do procesných, ale aj hmotnoprávných práv sťažovateľa a ďalších konkurzných veriteľov, ktorí majú právo byť v konkurzom konaní uspokojovaní zo speňažovaného majetku“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú

sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Ústavný súd považoval v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti za potrebné tiež poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou alebo mimoriadnou opravnou inštitúciou. Ústavný súd preto vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že v týchto veciach nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), resp. posúdenie, či nie sú skutkové a právne závery všeobecného súdu, na ktorých je založené namietané rozhodnutie, zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, pričom majú zároveň za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ťažiskom argumentácie sťažovateľky je jej tvrdenie o nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) okresným súdom, v dôsledku ktorej došlo k

- zvolaniu „ďalšej (druhej)“ schôdze veriteľov okresným súdom bez zákonného dôvodu a
- opätovnému hlasovaniu o výmene správcu bez zákonného dôvodu.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý ustanovuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal výklad dotknutej právnej normy, ktorý je v súlade s ústavou, čo je základným predpokladom pre ústavne konformnú aplikáciu tejto právnej normy na zistený skutkový stav veci.

Ústavný súd pripomína, že výklad ustanovení zákona o konkurze patrí do právomoci všeobecného súdu. Ako už bolo uvedené, ústavný súd je oprávnený preskúmať len to, či výklad príslušných ustanovení tohto zákona okresným súdom v napadnutom uznesení nie je svojvoľný, teda arbitrárny, a tiež to, či je napadnuté uznesenie primeraným spôsobom odôvodnené. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákona všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 48/02).

Ústavný súd taktiež zdôrazňuje, že všeobecný súd musí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na tie otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ pre výrok rozhodnutia. Preto odôvodnenie

rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. I. ÚS 356/2011, I. ÚS 117/05, II. ÚS 539/2011, IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 115/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd na základe návrhu sťažovateľky zo 14. septembra 2011 uznesením č. k. 3 K 14/2011-90 z 21. septembra 2011 zrušil uznesenia č. 2 (výmena pôvodného správcu, pozn.) a č. 3 (voľba veriteľského výboru, pozn.) schôdze veriteľov úpadkyne prijaté na schôdzi veriteľov 9. septembra 2011 z dôvodu, že pôvodný správca úpadkyne porušil svoje povinnosti tým, že neotvoril prvú schôzku veriteľov v čase, na ktorý bola zvolaná. Následne okresný súd uznesením č. k. 3 K 14/2011-102 z 30. novembra 2011 zvolal schôzku veriteľov, ktorá sa konala 23. decembra 2011 o 9.00 h na okresnom súde v miestnosti č. 29a, v ktorej programe okrem iného boli aj voľba členov veriteľského výboru a hlasovanie o výmene pôvodného správcu.

V nadväznosti na výsledky schôdze veriteľov konanej 23. decembra 2011 sa sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 27. decembra 2011 a doplneným 28. decembra 2011 domáhala, aby okresný súd zrušil uznesenie č. 2 schôdze veriteľov úpadkyne z 23. decembra 2011, ktorým schôdza veriteľov rozhodla o výmene pôvodného správcu a za správcu úpadkyne zvolila JUDr. M. G. (ďalej aj „nový správca“), pričom alternatívnym petitom sa domáhala, aby okresný súd odmietol návrh schôdze veriteľov na výmenu pôvodného správcu z dôvodu, že neboli dané dôvody na hlasovanie o výmene správcu, a aby ponechal vo funkcii pôvodného správcu. Okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh sťažovateľky na zrušenie uznesenia č. 2 prijatého na schôdzi veriteľov úpadkyne 23. decembra 2011 a zároveň zamietol návrh sťažovateľky na odmietnutie návrhu na výmenu správcu prijatého schôdzou veriteľov úpadkyne 23. decembra 2011.

V odôvodnení napadnutého uznesenia okresný súd po citácii príslušných ustanovení zákona o konkurze v nadväznosti na námietky sťažovateľky najmä uviedol:

«... Hlasovanie o výmene správcu na prvej schôdzi veriteľov je obligatónnym rozhodovaním. Hlasovanie o tomto bode programu sa musí uskutočniť aj v prípade, že by tento bod programu nebol uvedený v oznámení o zvolaní prvej schôdze veriteľov. Zákonom použitý termín „prvá schôdza veriteľov“ definuje tento inštitút nielen časovo, ale aj obsahovo. Pojmovým znakom pre naplnenie definície nie je výlučne len jej časové hľadisko (to znamená, že ide o schôdzu, na ktorej sa veritelia zídu, rozhodujú a uplatňujú tak svoje práva po prvý krát), ale aj obsahové hľadisko. Obsahovým hľadiskom je potrebné rozumieť aj obligatórne hlasovanie o výmene správcu. Keďže súd hlasovanie prvej schôdze veriteľov konanej dňa 09. 09. 2011 o výmene správcu zrušil, nedošlo k naplneniu všetkých zákonných požiadaviek ustanovených pre prvú schôdzu veriteľov v ZKR. Tento nedostatok nebolo možné preklenúť resp. napraviť iným spôsobom, ako zvolaním ďalšej schôdze veriteľov.

Keďže teda súd na návrh veriteľa hlasovanie prvej schôdze veriteľov úpadcu konanej dňa 09. 09. 2011 o výmene správcu zrušil pre jeho rozpor so zákonom, bolo potrebné o tomto bode znovu hlasovať. Predmetom hlasovania schôdze veriteľov môžu byť rôzne otázky, ktoré sú podstatné pre vedenie konkurzu, avšak spravidla je možné v konkurze riadne pokračovať aj v prípade, že sa nestanú predmetom programu schôdze veriteľov. Uvedené však neplatí pri rozhodovaní o výmene správcu na prvej schôdzi veriteľov. Toto hlasovanie je obligatónnym a ako také ho nie je možné opomenúť.

Súd zrušil uznesenie č. 2 a 3 prvej schôdze veriteľov úpadcu konanej dňa 09. 09. 2011, čo znamená, že sa síce prvá schôdza veriteľov konala a bolí na nej prijaté tri uznesenia, no dve z nich súd uznesením zrušil. Uvedenú situáciu ZKR výslovne nerieši. Avšak logickým a systematickým výkladom je potrebné dospieť k záveru, že ak hlasovanie o obligatónnom bode programu súd zrušil, pre zachovanie zákonnosti priebehu konkurzného konania je potrebné o výmene správcu znovu hlasovať za podmienok ako na prvej schôdzi veriteľov (tak ako je uvedené vyššie je potrebné definíciu prvej schôdze veriteľov naplniť dodržaním nielen časových, ale aj obsahových predpokladov).

Súd už vo svojom skoršom uznesení, ktorým zrušil uznesenia prijaté schôdzou veriteľov dňa 09. 09. 2011, skonštatoval, že nie je možné spätne vytvoriť totožné podmienky hlasovania veriteľov. Za účelom nového hlasovania o výmene správcu bolo totiž potrebné zvolať schôdzu veriteľov, ktorá bude o výmene správcu hlasovať za podmienok ustanovených ZKR pre prvú schôdzu veriteľov. Uvedené platí aj napriek tomu, že

novozvolaná schôdza už formálne status prvej schôdze mať nemôže, nakoľko tak ako uvádza aj veriteľ I., s. r. o., súd nezrušil prvú schôdzu ako celok (čo napokon ani ZKR nepripúšťa), ale len niektoré prijaté uznesenia. Keďže však medzi zrušenými uzneseniami bolo aj obligatórne uznesenie o výmene resp. potvrdení správcu vo funkcii, bolo potrebné zvolať schôdzu veriteľov, ktorá o tomto bode bude hlasovať za rovnakých zákonných predpokladov ako prvá schôdza. Po tom, ako súd zrušil uznesenie o výmene správcu prijaté na schôdzi veriteľov konanej dňa 09. 09. 2011, nemohol automaticky akceptovať výsledky hlasovania „ako keby“ hlasovali len veritelia prítomní na schôdzi v čase jej zverejneného začiatku a svojvoľne vyhlásiť, že schôdza veriteľov potvrdila správcu Ing. Š. T. vo funkcii. Z tohto dôvodu súd opätovne zdôrazňuje, že bolo povinnosťou správcu zvolať schôdzu veriteľov za účelom opätovného hlasovania o výmene správcu.

Na novozvolanej schôdzi muselo byť umožnené hlasovať všetkým prítomným veriteľom a ich práva nemohli byť v tomto smere obmedzené len z dôvodu, že za dodržania všetkých zákonných ustanovení ZKR by na predchádzajúcej (prvej) schôdzi niektorí veritelia prítomní neboli a o výmene správcu by nehlasovali. Keďže za účelom rozhodovania o výmene správcu musela byť zvolaná nová schôdza, mal na nej právo byť prítomný a hlasovať každý veriteľ, ktorý sa rozhodol toto svoje právo využiť, a to bez ohľadu na to, či na prvej schôdzi bol prítomný alebo nie.

Veriteľ I., s. r. o. tvrdí, že meškajúcim veriteľom sa poskytla neodôvodnená výhoda, keď mali možnosť znovu hlasovať o výmene správcu za podmienok ako na prvej schôdzi veriteľov. Tu však veriteľ už vopred považuje určité správanie meškajúcich veriteľov za isté. Súd však vopred nemohol z takejto nedôvodnej a ničím nepodloženej domnienky vychádzať a nemohol vopred predvídať správanie ktoréhokolvek veriteľa. Uvedené potvrdzuje aj opakovaná voľba členov veriteľského výboru, pri ktorom bol za člena veriteľského výboru zvolený aj veriteľ I., s. r. o. hoci na prvej schôdzi veriteľov za člena zvolený nebol, aj keď sa o ňom hlasovalo. Rovnako nebolo možné predvídať ako budú prítomní veritelia hlasovať v prípade výmeny správcu. Možnosť rozhodovať o výmene správcu bola poskytnutá všetkým veriteľom bez rozdielu. Preto má súd za to, že žiadnemu veriteľovi nebola poskytnutá osobitná výhoda, resp. žiadny veriteľ nebol znevýhodnený oproti ostatným. Výsledky hlasovania a prijaté rozhodnutia sú len prirodzeným dôsledkom rozloženia hlasovacích práv, ktoré sú závislé od výšky prihlásených pohľadávok jednotlivých veriteľov.

Obligatórne hlasovanie o výmene správcu bolo uznesením súdu zrušené a ZKR neumožňuje toto hlasovanie nijako a ničím nahradiť. Preto schôdza veriteľov bola povinná o tomto bode programu hlasovať a správca úpadcu bol povinný za týmto účelom schôdzu veriteľov zvolať. Z uvedeného vyplýva, že súd nebol povinný žiadať správcu o zvolanie schôdze veriteľov, pretože v prípade, ak správca schôdzu veriteľov napriek zákonnej povinnosti nezvolá, súd je oprávnený zvolať schôdzu veriteľov priamo sám. Nebolo povinnosťou súdu ukladať správcovi povinnosť opakovane zvolať schôdzu veriteľov ani v uznesení, ktorým došlo k zrušeniu rozhodnutí schôdze veriteľov.

Súd vykonáva nad priebehom konkurzu dohľad, v rámci ktorého má garantovať zákonnosť priebehu konkurzného konania a v prípade, ak zistí akýkoľvek rozpor so zákonom, je povinný v súlade s príslušnými ustanoveniami ZKR do jeho priebehu zasiahnuť. V tomto konkurze súd na podnet veriteľa skonštatoval porušenie zákona, ktoré videl v tom, že správca otvoril schôdzu veriteľov viac ako 20 minút po jej uverejnenom začiatku, čím poskytol meškajúcim veriteľom neodôvodnenú výhodu. Následne správca ostal v konkurze úplne nečinný. Aj napriek tomu sa veriteľ I., s. r. o. domáha, aby súd potvrdil vo funkcii správcu Ing. Š. T., ktorý tieto pochybenia spôsobil. Ak by veritelia nevyužili na schôdzi svoje právo správcu vymeniť, súd by v rámci dohľadu musel postupovať podľa § 42 ZKR. Zvoleným postupom však boli plne rešpektované zákonné práva veriteľov a to pri zachovaní a rešpektovaní zásady rýchlosti a hospodárnosti konania.

Veriteľ I., s. r. o. sa pre prípad, že súd nevyhoví návrhu na zrušenie uznesenia domáhal, aby súd odmietol návrh schôdze veriteľov úpadcu na výmenu správcu, pretože neboli dané dôvody, aby schôdza veriteľov mohla o výmene správcu hlasovať.

V tejto časti návrhu súd už len odkazuje na vyššie uvedené dôvody, pre ktoré má za to, že prijaté uznesenie bolo v súlade so zákonom, a teda nie sú dané ani dôvody, pre ktoré súd odmietne návrh schôdze veriteľov na výmenu správcu.

Z vyššie uvedených dôvodov súd návrh veriteľa I., s. r. o. zo dňa 27. 12. 2011 v celom rozsahu zamietol.»

V nadväznosti na citované ústavný súd zastáva názor, že okresný súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom vysporiadal s ťažiskovou argumentáciou sťažovateľky vyjadrenou aj v jej sťažnosti. Ústavný súd akceptuje právny

názor okresného súdu, v zmysle ktorého je hlasovanie o výmene správcu na prvej schôdzi veriteľov (pričom tento termín je ohraničený nielen časovo, ale aj obsahovo) obligatórnym rozhodovaním. Keďže uznesenia č. 2 a č. 3 prijaté na schôdzi veriteľov 9. septembra 2011 boli na základe návrhu sťažovateľky uznesením okresného súdu z 21. septembra 2011 zrušené a nedošlo „*k naplneniu všetkých zákonných požiadaviek ustanovených pre prvú schôdzu veriteľov*“ (citované z napadnutého uznesenia okresného súdu, pozn.), bolo potrebné o výmene správcu opätovne rozhodnúť. Ústavný súd sa v tejto súvislosti nestotožňuje s právnym názorom sťažovateľky, podľa ktorého bolo v danom prípade nevyhnutné zachovať status quo a pokračovať v konkurznom konaní tak, „*ako keby k prijatiu uznesenia o výmene pôvodného správcu vôbec nedošlo*“ (na schôdzi veriteľov úpadkyne 9. septembra 2011, pozn.).

Kategorický imperatív zakladajúci povinnosť orgánov verejnej moci (vrátane všeobecných súdov) vykladať a uplatňovať inter alia zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy v súlade s ústavou vyplývajúci z čl. 152 ods. 4 ústavy je nevyhnutným predpokladom existencie materiálneho právneho štátu, neoddeliteľnou súčasťou ktorého sú také princípy ako právna istota a spravodlivosť (napr. IV. ÚS 59/2012). Napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým tento zamietol návrh sťažovateľky na zrušenie uznesenia č. 2 prijatého na schôdzi veriteľov úpadkyne 23. decembra 2011 a zamietol návrh sťažovateľky na odmietnutie návrhu na výmenu správcu prijatého schôdzou veriteľov úpadkyne 23. decembra 2011, je podľa názoru ústavného súdu logickým dôsledkom ústavne súladnej interpretácie príslušných ustanovení zákona o konkurze, ktorým sa zároveň poskytla ochrana základným právam všetkých veriteľov úpadkyne, ktorí mohli uplatniť svoje právo hlasovať o výmene správcu (v tomto prípade všetkých prítomných veriteľov, ktorí sa zúčastnili zvolanej schôdze veriteľov 23. decembra 2011, pozn.).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastáva názor, že napadnuté uznesenie okresného súdu je primeraným spôsobom odôvodnené, pričom ho nemožno považovať za arbitrárne, a preto ho možno z ústavného hľadiska považovať za akceptovateľné a udržateľné. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka s rozhodnutím okresného súdu

nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97).

Za týchto okolností nemohlo podľa názoru ústavného súdu napadnutým uznesením okresného súdu dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu

Sťažovateľka namietala tiež porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý má charakter všeobecného ústavného princípu, a nie konkrétneho základného práva alebo slobody garantovaných ústavou. Všeobecné ústavné princípy sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V prípade, ak ústavný súd dospeje k záveru, že v danom prípade namietaným rozhodnutím orgánu verejnej moci nedošlo, resp. nemohlo dôjsť k porušeniu konkrétnych základných práv alebo slobôd, príp. práv vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, tak neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia tých ustanovení ústavy, ktoré majú charakter všeobecného ústavného princípu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky (napr. návrhu na odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu) v tejto veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2012